

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/135/2024
Identifikačné číslo spisu: 8320203489
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8320203489.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. Č., narodeného XX. U. XXXX, V. XXXX/X, W., proti žalovaným 1/ Q.. Q.K. K., narodenému X. R. XXXX, S. XXXX/X, W., 2/ Q.. U. K., narodenej XX. K. XXXX, S.É. XXXX/X, W., obidvaja zastúpení advokátkou JUDr. Vlastou Pastorkovou, Strojárska 3998, Snina, IČO: 51 339 820, o nahradenie vyhlásenia vôle žalovaných na uzavretie kúpnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6C/49/2020, o dovolaní žalovaných 1 a 2 proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/43/2023 z 23. januára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/43/2023 z 23. januára 2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 6C/49/2020-215 zo dňa 4. marca 2024.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí prvým rozsudkom č. k. 6C/49/2020-108 z 21. februára 2022 žalobu zamietol a priznal žalovaným vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu z dôvodu neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve spísanej vo forme notárskej zápisnice, ktorá spočívala v nedostatku vôle žalovaného uzatvoriť v budúcnosti kúpnu zmluvu. Žalobu okresný súd považoval za podanú oneskorene, keďže v zmluve sa budúci predávajúci zaviazali, že kúpnu zmluvu uzatvoria do 30 dní odo dňa splatenia úveru. Potvrdením o splatení úveru žalovaní preukázali, že splatili úver 3. februára 2015 a kúpna zmluva mala byť uzatvorená do 30 dní, pričom žaloba na súd bola podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty jedného roka, v ktorej sa žalobca mohol domáhať, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím. Súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že žaloba v návrhu neobsahovala celý text kúpnej zmluvy, tento nedostatok žalobca odstránil až v nasledujúcich podaniach, avšak po uplynutí jednoročnej lehoty.

2. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 1Co/30/2022 z 13. decembra 2022, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nestotožnil sa s

názorom súdu, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve bola neplatným právnym úkonom, pretože podľa názoru krajského súdu účastníci prejavili jednoznačný záujem kúpnu zmluvu uzatvoriť. Z listinných dôkazov a ústnych vyjadrení nevyplývalo, že by strany sporu nemali v úmysle uzatvoriť konkrétnu kúpnu zmluvu. K oneskorenému podaniu žaloby okresnému súdu vytkol, že nezistoval, kedy sa žalobca o predčasnom splatení úveru dozvedel. Odvolací súd dospel k záveru, že žaloba obsahovala potrebné náležitosti, t. j. označenie účastníkov, predmet budúcej kúpnej zmluvy, ako aj kúpnu cenu.

3. Okresný súd Humenné v poradí druhým rozsudkom č. k. 6C/49/2020-174 z 1. júna 2023 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom uložil žalovaným, aby ako predávajúci uzatvorili so žalobcom ako kupujúcim zmluvu o prevode vlastníctva nehnuteľností v znení uvedenom vo výroku rozhodnutia a druhým výrokom priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že žalovaní 1/ a 2/ majú povinnosť trov konania uhradiť spoločne a nerozdielne.

4. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 50a ods. 1, 2 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

5. Poukazujúc na viazanosť názorom odvolacieho súdu okresný súd vyhodnotil zmluvu o budúcej kúpnej zmluve ako platný právny úkon. K vykonanému dokazovaniu za účelom zistenia, kedy sa žalobca dozvedel o predčasnom splatení úveru okresný súd uviedol, že vychádzal z výpovede žalobcu, keďže žalovaní nenavrhlí vykonať žiadne iné dokazovanie a nepreložili listinné dôkazy. Okresný súd dospel k záveru, že v notárskej zápisnici sa žalovaní zaviazali, že v lehote 30 dní odo dňa splatenia úveru, t. j. najneskôr 12. novembra 2019 uzavrujú so žalobcom kúpnu zmluvu. Takáto kúpna zmluva mala byť uzatvorená najneskôr 12. decembra 2019. Keď sa tak nestalo žalobca ako budúci kupujúci sa mohol v lehote jedného roka na súde domáhať nahradenia prejavu vôle žalovaných ako predávajúcich s uzatvorením predmetnej kúpnej zmluvy. S poukazom na § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka okresný súd ustálil, že žaloba na súd bola podaná 20. októbra 2020, t. j. v jednoročnej lehote, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

6. O odvolaní žalovaných rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 1Co/43/2023 z 23. januára 2024 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom rozsudok okresného súdu potvrdil a druhým výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v rozsahu 100 %.

7. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol.

8. V zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že žaloba v prejednávanej veci bola podaná včas, keďže bola doručená súdu 20. októbra 2020 a obsahovala potrebné náležitosti. Už v pôvodnej žalobe z 28. októbra 2020 žalobca jednoznačne uviedol čoho sa domáha, t. j. nahradenia prejavu vôle žalovaných pri uzavretí predmetnej kúpnej zmluvy v zmysle zmluvy o budúcej zmluve, ktorá bola medzi sporovými stranami uzavretá a riadne špecifikoval aj nehnuteľnosti, ktorých sa má táto kúpna zmluva týkať.

9. S odkazom na odbornú literatúru sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou žalovaných spočívajúcou v tom, že predmetný rozsudok (jeho výrok) je nevykonateľný, pretože neobsahuje miesto a čas právneho úkonu a podpisy v zmysle § 42 ods. 3 katastrálneho zákona. Uviedol, že bezprostredným účinkom právoplatného rozsudku, ktorým sa nahrádza prejav vôle jednej zo strán na uzavretie (kúpnej) zmluvy, je okolnosť, že zmluva sa považuje za uzavretú dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Pokiaľ sporové strany túto zmluvu neuzavrú dobrovoľne po právoplatnosti tohto súdneho konania a nešpecifikujú dátum a miesto uzavretia kúpnej zmluvy, stane sa takýto rozsudok vkladu

schopnou listinou.

10. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaných o oneskorenosti podania žaloby, keďže nebolo možné vychádzať z pôvodného termínu na uzavretie predmetnej kúpnej zmluvy, teda v lehote 30 dní od splatenia úveru, keďže žalovaní nepreukázali, že riadne, a to určitým, zrozumiteľným a nepochybným právnym úkonom oboznámili žalobcu o splatení úveru iným úverom. Preto bolo potrebné vychádzať z druhej možnosti (termínu) na uzavretie predmetnej kúpnej zmluvy, teda do 12. novembra 2019, pričom žaloba v zmysle vyššie uvedeného bola podaná na súd 20. októbra 2020, teda v lehote jedného roka od pôvodne dohodnutého termínu 12. novembra 2019.

Dovolanie

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“, „žalovaní“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP navrhujúc zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

12. Podľa dovolateľov sa krajský súd nezaoberal podstatnými vyjadreniami uvedenými v odvolaní. Dovolatelia sa nestotožnili so záverom odvolacieho súdu o podaní žaloby v lehote. Poukázali na dôkazy doložené žalobcom do konania, z ktorých podľa ich názoru vyplývalo, že žalobca vedel, že záložná zmluva a zmluva o hypotekárnom úvere bola uzatvorená 8. októbra 2004 ako aj to, že posledná splátka bola splatná 12. októbra 2019, pričom tieto skutočnosti vyplývali aj zo zmluvy o budúcej zmluve. Poukázali na nepravdivú výpoveď žalobcu na pojednávaní 1. júna 2023, na ktorom žalobca tvrdil, že o predčasnom splatení úveru iným úverom sa dozvedel až na súde. Žalovaní v dovolaní poukázali na list vlastníctva č. XXXX, v ktorom je v položke ťarchy uvedené, že záložná zmluva je z 19. januára 2015, teda z verejne dostupného registra - katastra nehnuteľností - vyplynulo, že sa s touto skutočnosťou žalobca oboznámil, keď tvrdil, že vždy tam bola poznámka a že je na liste vlastníctva ťarcha. Podľa názoru žalovaných žalobca nie je vierohodný a tento rozpor odvolací súd neodstránil. Odvolací súd založil svoj záver len na výsluchu žalobcu, ktorý je rozporný. Záver odvolacieho súdu považovali v extrémnom rozpore s vykonaným dokazovaním, keď svoje tvrdenia založil len na výpovedi žalobcu.

13. Dovolatelia odvolaciemu súdu vytýkali nevysporiadanie sa s tvrdeniami a judikatúrou ohľadne skutočnosti, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve je neplatným právnym úkonom z dôvodu, že zmluva o budúcej zmluve má v zmysle Občianskeho zákonníka obsahovať podstatné náležitosti kúpnej zmluvy.

14. Podľa názoru dovolateľov sa odvolací súd nevysporiadal s námietkou, ktorú vzniesli žalovaní v zmysle § 50a ods. 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti so záložným exekučným právom. Podľa názoru dovolateľov, ak súd zistil, že žalovaní boli zmluvne viazaní k nejakému právnemu úkonu, ale tento nemohli vykonať pre obmedzenie, ktoré vyplývalo zo súdneho alebo iného rozhodnutia, súd nemohol žalobe na nahradenie prejavu vôle vyhovieť. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/47/2022 z 30. januára 2024.

15. Rozsudok odvolacieho súdu považovali za nevykonateľný, keďže nie je v súlade s predpismi hmotného práva a nie je vkladu schopný do katastra nehnuteľností. Žalobný petít na nahradenie prejavu vôle, predmetom ktorého má byť prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, musí obsahovať všetky podstatné náležitosti kúpnej zmluvy podľa § 588 a katastrálneho zákona. Podľa dovolateľov výroková časť rozsudku okresného súdu obsahuje len časť kúpnej zmluvy, absentuje miesto a čas právneho úkonu a podpisy v zmysle § 42 ods. 2 písm. b) a ods. 3 katastrálneho zákona. Ak má byť predmetom prevodu vlastníctvo k nehnuteľnosti, musí mať zmluva písomnú formu, pričom ponuka a prijatie návrhu musia byť na tej istej listine.

16. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Posúdenie veci dovolacím súdom

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

18. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

19. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade znátočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

20. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR.

21. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada znátočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

22. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

23. V danom prípade z dovolania žalovaných vyplýva, že napádajú rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

24. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti.

26. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

27. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal nedostatky spočívajúce v založení rozhodnutia na nepravdivom dôkaze - výsluchu žalobcu, nevysporiadanie sa s odvolacím tvrdením o záložnom exekučnom práve, nevysporiadanie sa s argumentom, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve je neplatným právnym úkonom ako aj s nesprávnym záverom odvolacieho súdu o vykonateľnosti rozsudku okresného súdu, keďže výrok nie je súladný s právnymi predpismi.

28. Podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

29. Argumentáciu žalovaných o nesprávnom hodnotení výsluchu žalobcu, pretože je v rozpore s vykonaným dokazovaním a na jeho základe dospeli súdy k nesprávnemu právnemu záveru o podaní žaloby v lehote, dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože je z nej zrejmy nesúhlas dovolateľov s rozhodnutím súdov oboch inštancií a so skutkovým stavom, ako ho zistili súdy oboch stupňov. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Podstatou tejto námietky dovolateľov bola zmena skutkového stavu tak, ako ho zistil krajský súd, avšak dovolací prieskum sa nevzťahuje na revíziu skutkového stavu.

30. Dovolací súd dodáva, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR) a

znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

31. Dovolací súd v súvislosti s uvedenými tvrdeniami žalovaných v prvom rade poukazuje na rozsudok okresného súdu, ktorý sa riadil pokynom krajského súdu a za účelom zistenia okolností predčasného splatenia úveru vypočul žalobcu (bod 35.). Žalovaní v tejto veci nepredniesli žiadne tvrdenia ani dôkazy (bod 36.), preto ich dovolacia argumentácia, že odvolací súd vychádzal len z výpovede žalobcu je z dôvodu procesnej pasivity žalovaných nedôvodná. Zároveň dovolací súd poznamenáva, že zo žiadneho tvrdenia uvedeného žalovanými v dovolaní nevyplýva nadobudnutie vedomosti žalobcu o predčasnom splatení úveru a o poskytnutí nového úveru žalovaným, preto postup súdov oboch inštancií pri zohľadnení výpovede žalobcu ako aj ich závery o včasnom podaní žaloby považuje dovolací súd za správne.

32. K tvrdeniu, že sa odvolací súd nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve je neplatným právnym úkonom, dovolací súd poukazuje na bod 34. rozsudku okresného súdu a s ním súvisiaci bol 21. uznesenia krajského súdu sp. zn. 1Co/30/2022 z 13. decembra 2022, ktorý dospel k záveru, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve je platným právnym úkonom, obsahuje potrebné náležitosti a strany v nej prejavili jednoznačnú vôľu uzatvoriť takúto zmluvu. Dovolací súd preto toto tvrdenie vyhodnotil ako nedôvodné.

33. K tvrdeniu, že odvolací súd sa nesprávne vysporiadal s vykonateľnosťou rozsudku okresného súdu z dôvodu, že kúpna zmluva obsiahnutá vo výroku nemá zákonné náležitosti dovolací súd poukazuje na body 28. a 29. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorých odvolací súd jasným spôsobom ozrejmil, prečo sa nestotožnil s týmto tvrdením žalovaných. Dovolací súd uvádza, že podstatou tohto tvrdenia dovolateľov je ich nesúhlas s právnym názorom odvolacieho súdu, čo je neprípustný dovolací dôvod, keďže nesprávne právne posúdenie veci (ani keby k nemu naozaj došlo) nezakladá vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012 a R 24/2017). Podľa § 432 ods. 1 CSP nesprávnym právnym posúdením možno argumentovať, ak dovolateľ napáda rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 421 CSP. V takom prípade je ale potrebné uviesť právne posúdenie veci, ktoré dovolateľ pokladá za nesprávne a uviesť v čom spočíva nesprávnosť. Takéto atribúty ale dovolanie žalovaných neobsahuje. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

34. Dovolací súd tvrdenie dovolateľov, že sa súdy oboch inštancií nezaoberali ich vznesenou námietkou v zmysle § 50a ods. 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti so záložným exekučným právom vyhodnotil ako dôvodné. Žalovaní už v konaní pred súdom prvej inštancie použili túto argumentáciu ako svoju procesnú obranu, a to v podaní z 30. januára 2023, ako aj na pojednávaní 1. júna 2023. Túto obranu zopakovali aj v odvolaní z 13. júna 2023, napriek tomu tieto tvrdenia žalovaných tak zo strany okresného súdu ako aj zo strany odvolacieho súdu zostali bez akéhokoľvek povšimnutia.

35. Dovolací súd dospel k záveru, že v ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu vysporiadať sa s opomenutými odvolacími dôvodmi žalovaných a vyjadriť sa k prípadnému zániku záväzku zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve v zmysle § 50a ods. 3 Občianskeho zákonníka a to aj vo vzťahu k existujúcemu exekútorskému záložnému právu.

36. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd SR v súlade s citovanými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením rozhodnutia

odvolacieho súdu je v tomto prípade postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP).

37. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

38. Dovolací súd zrušil aj uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 6C/49/2020-215 zo 4. marca 2024 z dôvodu, že má svoj základ vo výroku o trovách konania, ktorý bol zrušený rozhodnutím dovolacieho súdu. Závislým výrokom môže byť nielen opravným prostriedkom nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o trovách konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o trovách konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách konania osamotené a strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípu právnej istoty.

39. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

40. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.